

Projekt

z dnia 16 marca 2022 r.

Zatwierdzony przez .....

**1281
UCHWAŁA NR XLV/...../22
RADY MIASTA KROSNA**

z dnia 25 marca 2022 r.

w sprawie uchwalenia Miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na rok 2022

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559), art. 4¹ ust. 1, ust. 2 i ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 z późn. zm.), art. 10 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 z późn. zm.), art. 21 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2021 r. poz. 2469) oraz uchwały Nr XXXVII/730/16 Rady Miasta Krosna z dnia 25 listopada 2016 r. w sprawie przyjęcia "Strategii rozwiązywania problemów społecznych w mieście Krośnie na lata 2017 - 2022" uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Miejski program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na rok 2022, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Krosna.

§ 3. Traci moc uchwała Nr XL/1146/21 Rady Miasta Krosna z dnia 29 listopada 2021 r. w sprawie uchwalenia Miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na rok 2022.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 2022 r.

Załącznik do uchwały

Nr XLV/¹²⁸¹...../22

Rady Miasta Krosna

z dnia 25 marca 2022 r.

**Miejski program profilaktyki
i rozwiązywania problemów
alkoholowych oraz przeciwdziałania
narkomanii
na rok 2022**

Wstęp

Miejski program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na rok 2022 reguluje zagadnienia dotyczące przeciwdziałania problemom wynikającym z uzależnienia oraz zmniejszaniu szkód społecznych i zdrowotnych, wynikających z nadużywania alkoholu. Nadużywanie alkoholu i wynikające z tego konsekwencje są ważnym problemem społecznym, na rozwiązywanie którego szczególny nacisk kładzie ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, uznająca w preambule „życie obywateli w trzeźwości za niezbędny warunek moralnego i materialnego dobra Narodu”. Spośród licznych problemów społecznych, jakie występują w naszym kraju, problemy związane z uzależnieniem od alkoholu mają szczególne znaczenie. Świadczą o tym rozmiary szkód spowodowanych nadużywaniem alkoholu oraz konsekwencje społeczne dotykające rodzin, w których występuje problem.

Alkoholizm nazywany jest również toksykomanią alkoholową, chorobą alkoholową lub uzależnieniem od alkoholu. Polega na utracie kontroli nad ilością wypijanego alkoholu. Jest to chroniczne, stale postępujące, przewlekłe schorzenie, powodujące szereg groźnych dla zdrowia i życia powikłań. Program skierowany jest do wszystkich mieszkańców Krosna, którzy w życiu prywatnym lub zawodowym spotykają się z problemem nadużywania alkoholu oraz jego konsekwencjami, a także do wszystkich zainteresowanych tą problematyką, a w szczególności do: dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem od alkoholu oraz ich rodziców, opiekunów i nauczycieli, osób dorosłych zagrożonych uzależnieniem od alkoholu, w tym osób pijących szkodliwie lub ryzykownie, osób uzależnionych od alkoholu, osób uzależnionych po ukończeniu terapii, osób współuzależnionych, osób pochodzących z rodzin z problemem alkoholowym, osób doświadczających przemocy w rodzinach z problemem alkoholowym, osób zawodowo zajmujących się problematyką alkoholową.

Nadużywanie alkoholu przez jednego z domowników wywołuje u pozostałych członków rodziny strach, lęk, gniew, smutek, wstyd i upokorzenie. Niewątpliwie alkoholizm jest chorobą całej rodziny. Rozpada się system więzi rodzinnych. Rodzina z problemem alkoholowym czuje się napiętnowana, co wzbudza tendencję do unikania ludzi. Szkody wynikające z nadużywania alkoholu występują we wszystkich obszarach życia ludzkiego między innymi to szkody występujące u osób pijących (np. degradacja zdrowia fizycznego, życia emocjonalnego i społecznego funkcjonowania). Małżonkowie i dzieci osoby

uzależnionej od alkoholu albo rozpaczliwie próbują powstrzymać jej picie albo rezygnują z nadziei na lepsze życie. Oznacza to często uwikłanie się w chorobę alkoholową małżonka lub rodzica, które określa się jako współuzależnienie. Towarzyszą mu postawy autodestrukcyjne, poczucie konieczności kontroli, nadodpowiedzialność, negowanie własnych potrzeb, lęk przed zmianą i samotnością. Szkody występujące u członków rodzin alkoholowych to także rozpad rodziny, zaburzenia emocjonalne wszystkich członków rodziny szczególnie dzieci, schorzenia psychosomatyczne, alkoholowa dezorganizacja środowiska pracy (np. absencja, wypadki, obniżenie wydajności pracy) i wiele innych. Dzieci z rodzin z problemem alkoholowym poza podatnością na uzależnienie od alkoholu przejawiają w życiu dorosłym szereg charakterystycznych cech, zwanych DDA.

Zapisy, dotyczące podjęcia intensywnych i skutecznych działań profilaktycznych, leczniczych, prewencyjnych i rehabilitacyjnych, redukujących szkody wywołane przez alkohol, znajdują się w wielu dokumentach o zasięgu globalnym oraz europejskim. W Polsce podstawę prawną rozwiązywania problemów alkoholowych stanowi ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982r. (Dz.U. z 2021 r. poz. 1119 z późn. zm.), która nakłada obowiązek realizacji zawartych w niej założeń na gminę – jako zadanie własne. Zatem, to samorządy gminne zostały zobowiązane do kreowania lokalnej polityki w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi na swoim terenie. Źródła finansowania tych działań zostały określone zupełnie niezależnie od budżetu państwa. W ręce samorządów przekazano także możliwość budowania i kontroli rynku alkoholowego.

Zadania zawarte w Programie będą realizowane z uwzględnieniem aktualnych potrzeb lokalnych oraz wykorzystaniem istniejących zasobów instytucjonalnych służących rozwiązywaniu problemów wynikających z negatywnych zjawisk związanych ze spożywaniem alkoholu przez społeczność lokalną. W ramach zadań Programu będą prowadzone systematyczne działania edukacyjno – informacyjne, o charakterze profilaktycznym skierowane do dzieci i młodzieży, rodziców, nauczycieli, mające na celu podnoszenie świadomości na temat zagrożeń wynikających z używania substancji psychoaktywnych i propagujących zdrowy styl życia, poprzez realizację programów profilaktycznych, odpowiadających na środowiskowe zapotrzebowanie.

Zadania wynikające z powyższej ustawy realizuje Urząd Miasta Krosna oraz Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Krośnie w oparciu o uchwalony przez Radę Miasta Krosna miejski program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

I. Dane wyjściowe do programu

Krosno jest miastem liczącym wg stanu na dzień 31 grudnia 2020 r. – 44 658 mieszkańców. Z danych Powiatowego Urzędu Pracy w Krośnie wynika, że na dzień 31 grudnia 2020 r. zarejestrowanych było 947 osób bezrobotnych, w tym 470 kobiet i 477 mężczyzn. Stopa bezrobocia wynosiła 3,1 %.

Najczęstsze przyczyny kwalifikujące do pomocy społecznej.

Przyczyna Rok	bezrobocie	długotrwała choroba	niepełno- sprawność	bezzadność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych	problem alkoholowy
2018	465	707	479	146	222
2019	474	746	481	157	225
2020	335	587	392	123	183
I-VI 2021	255	477	316	101	149

Wprawdzie główną przyczyną kwalifikującą do udzielenia pomocy w mieście Krośnie jest długotrwała choroba i niepełnosprawność, jednakże zauważyć należy, że problem alkoholowy stanowi jedną z głównych przyczyn ubiegania się o pomoc z Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Krośnie. Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Krośnie pokazują, że na przestrzeni ostatnich kilku lat problem alkoholowy, jako przyczyna kwalifikująca do udzielenia pomocy przez Ośrodek utrzymuje tendencję zniżkową, lecz nie stanowi to wyjątku wśród innych problemów społecznych. Podkreślić należy, że rodziny wykazujące problem alkoholowy są objęte szeroką pomocą ze strony pracowników socjalnych oraz działaniami Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krośnie. Pomoc ta jest skierowana nie tylko wobec osoby nadużywającej alkoholu, lecz również obejmuje wszystkich członków rodziny.

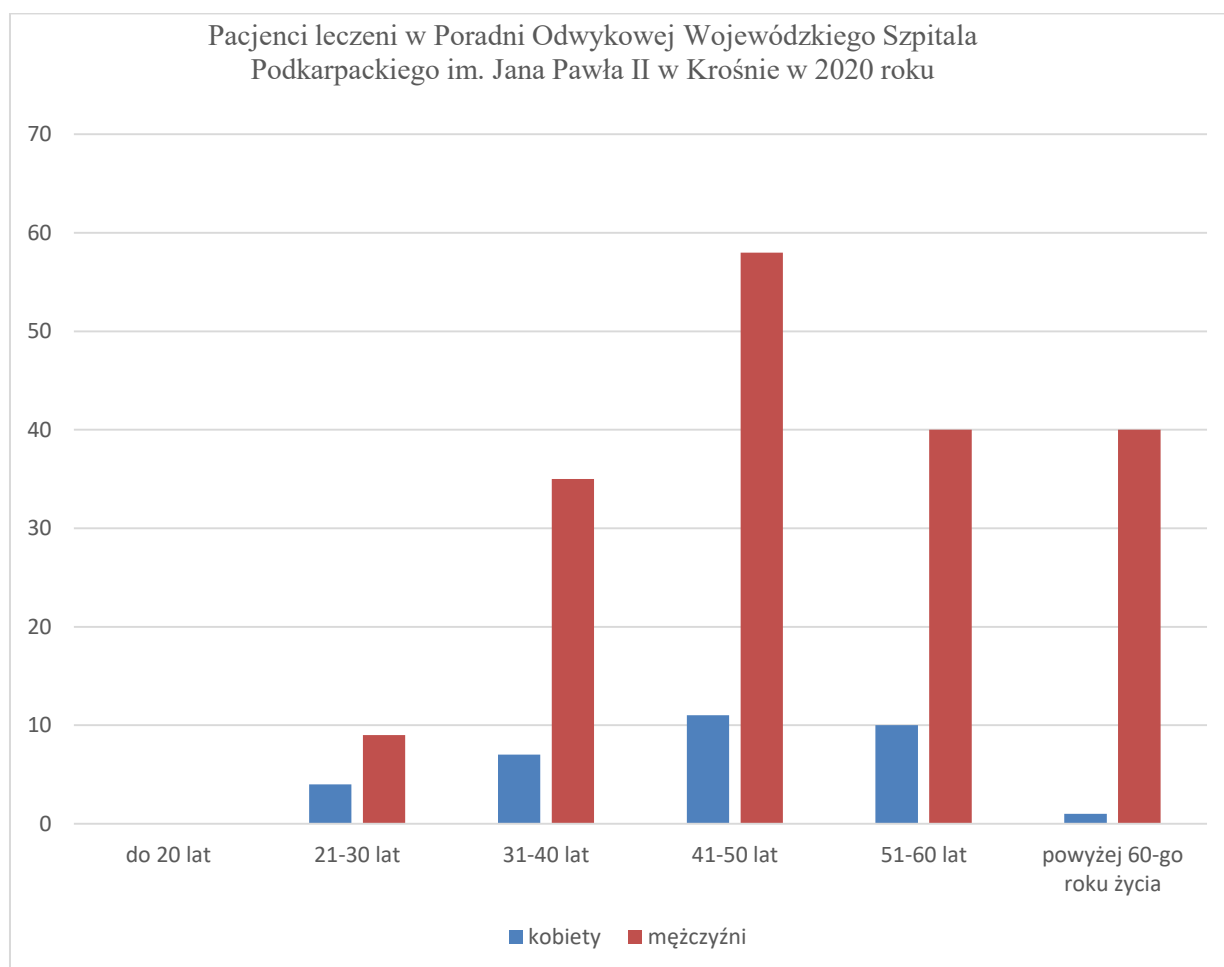
Problem alkoholowy jest czwartą co do częstotliwości występowania przyczyną (po długotrwałej chorobie, niepełnosprawności i bezrobociu), która kwalifikuje osoby i rodziny do pomocy społecznej. Osoby uzależnione od alkoholu często prowokują konflikty domowe. W rodzinach, w których ujawniono problem przemocy domowej najczęściej towarzyszy

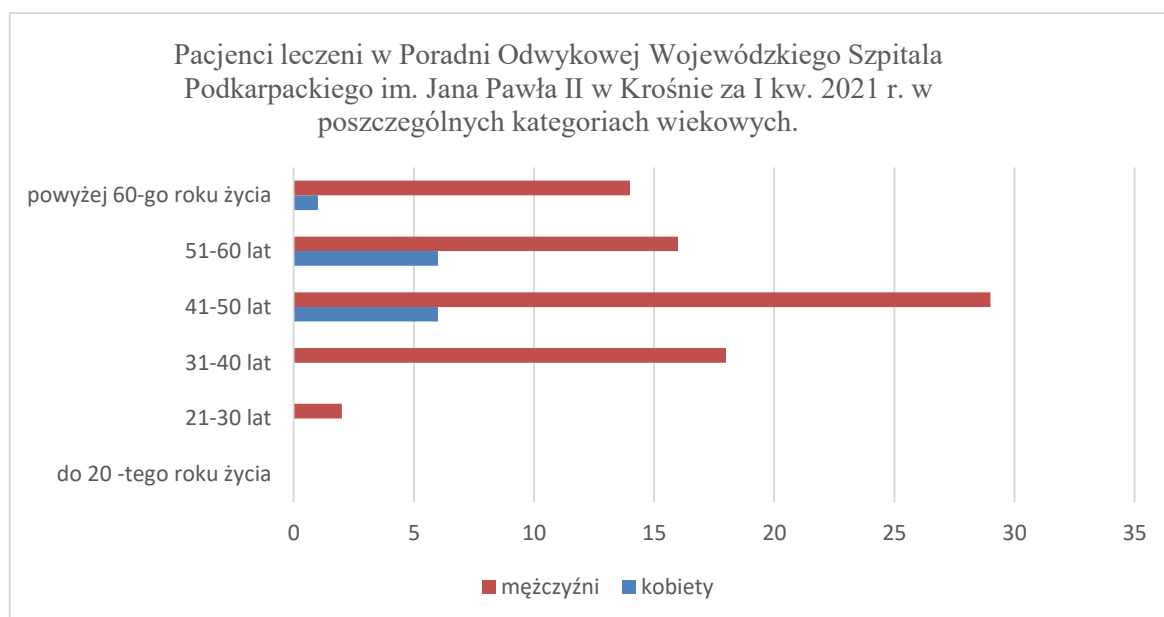
nadużywanie alkoholu przez sprawców, co jest bezpośrednią przyczyną zaburzenia wielu funkcji rodziny.

Z danych Poradni Odwykowej Wojewódzkiego Szpitala Podkarpackiego im. Jana Pawła II w Krośnie wynika, że z terenu miasta Krosna ilość osób zarejestrowanych celem podjęcia leczenia odwykowego przedstawia się następująco:

- 2019 r. – 126 osób, w tym 101 mężczyzn i 25 kobiet,
- 2020 r. – 215 osób, w tym 182 mężczyzn i 33 kobiety,
- I półrocze 2021 r. – 132 osób, w tym 111 mężczyzn i 21 kobiet.

Istnieje duże prawdopodobieństwo, że dane te nie odzwierciedlają rzeczywistego rozmiaru problemu alkoholowego mieszkańców Krosna, ponieważ nie uwzględniają osób, które nadużywając alkoholu nie są świadome problemu, lub ukrywają ten problem.

W 2020 r. Poradnia Odwykowa Wojewódzkiego Szpitala Podkarpackiego im. Jana Pawła II w Krośnie udzieliła 970 świadczeń, a w pierwszej połowie 2021 r. 544 świadczeń osobom uzależnionym od alkoholu z terenu miasta Krosna. W roku 2020 program terapeutyczny (trwający 6,5 miesiąca – 26 tygodni) ukończyło 7 osób, natomiast w pierwszej połowie 2021 r. - 11 osób z terenu miasta Krosna. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krośnie skierowała do Poradni Odwykowej przy Wojewódzkim Szpitalu Podkarpackim im. Jana Pawła w Krośnie 16 pacjentów w roku 2020 oraz 17 w roku 2021 w okresie I-VI. Wobec osób, które nie ukończyły programu podejmowane były inne działania, w tym profilaktyczno – edukacyjne w Punkcie Pomocy Terapeutycznej dla Osób Uzależnionych i Ich Rodzin przy Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Krośnie, motywowanie do podjęcia leczenia w trybie stacjonarnym czy kierowanie spraw na drogę postępowania sądowego, celem zobowiązania do podjęcia leczenia

Poniższa tabela ilustruje ilość wniosków skierowanych do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krośnie o wszczęcie procedury zmierzającej do podjęcia leczenia odwykowego.

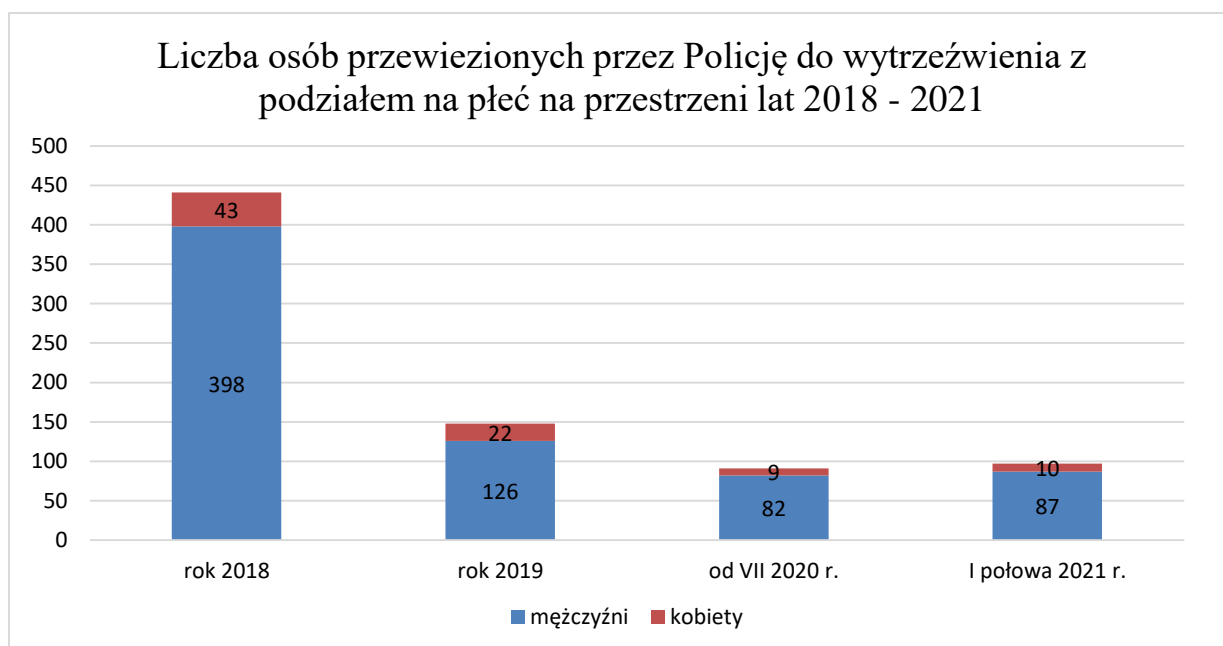
Liczba osób kierowanych na leczenie odwykowe w latach 2018 - 2021	
Rok	Liczba wniosków
2018	89
2019	93
2020	76
I-VI 2021	48

Zarządzeniem Nr 260/19 Prezydenta Miasta Krosna z dnia 3 czerwca 2019 r. została powołana Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krośnie licząca 10 osób. W skład Komisji zostały powołane osoby zawodowo lub społecznie związane z zagadnieniem problemu alkoholowego, w tym pracownicy Urzędu Miasta w Krośnie, Komendy Miejskiej Policji w Krośnie oraz Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Krośnie. Siedziba Komisji mieści się w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Krośnie ul. Piastowska 58, który jednocześnie prowadzi jej obsługę organizacyjną i księgową. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krośnie pracuje w dwóch zespołach: dwóch zespołach motywujących do podjęcia leczenia odwykowego, dwóch zespołach do kontroli zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych oraz zespole doraźnym opiniującym wnioski o wydanie zezwolenia.

Osoby nadużywające alkoholu zgłaszane są do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krośnie przez członków rodzin, osoby prywatne, a także przez instytucje. Po wpłynięciu wniosku zostaje wszczęta procedura wyjaśniająca, a w przypadku potwierdzenia problemu alkoholowego zmierzająca do zmotywowania osoby do podjęcia terapii lub do zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu w systemie stacjonarnym lub niestacjonarnym. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krośnie ma przeświadczenie, iż dane, które posiada nie odzwierciedlają rzeczywistego rozmiaru problemu alkoholowego mieszkańców Krosna, ponieważ nie uwzględniają osób, które nadużywają alkoholu nie są świadome problemu, ukrywają go, wstydzą się go lub boją się o tym mówić.

Ze zbioru danych zawartych w policyjnych systemach informatycznych wynika, że na terenie miasta Krosna ilość osób będących pod wpływem alkoholu, wobec których podjęto interwencje i w konsekwencji umieszczono w Policyjnym Pomieszczeniu dla Osób Zatrzymanych celem wytrzeźwienia w poszczególnych latach przedstawia się następująco.

W okresie od miesiąca sierpnia 2019 roku do miesiąca czerwca 2020 roku z uwagi na przeprowadzany remont budynku, Pomieszczenie dla Osób Zatrzymanych Komendy Miejskiej Policji w Krośnie było wyłączone z użycia. Osoby nietrzeźwe umieszczano w pomieszczeniach ościennych Komend Powiatowych. We wskazanym okresie nie była prowadzona ewidencja osób doprowadzonych do wytrzeźwienia.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Krośnie prowadzi różnorodne działania ukierunkowane na pomoc osobom i rodzinom uwikłanym w problem alkoholowy, między innymi:

- a) osobom uzależnionym od alkoholu udziela się pomocy w formie niepieniężnej, aby uniknąć marnotrawienia przyznanych środków z pomocy społecznej,
- b) świadczona jest praca socjalna zmierzająca do zmotywowania osoby nadużywającej alkoholu do dobrowolnego skorzystania z terapii odwykowej,
- c) realizowane są projekty socjalne skierowane m.in. do dzieci z rodzin, w których występuje problem alkoholowy,
- d) podejmowane są działania mobilizujące do podjęcia terapii odwykowej przez osoby z problemem alkoholowym wdrażane również podczas posiedzeń zespołów motywujących Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krośnie,

- e) Punkt Pomocy Terapeutycznej dla Osób Uzależnionych i Ich Rodzin w Krośnie przy ul. Legionów 8 świadczy profesjonalną pomoc dla wszystkich osób dotkniętych problemem alkoholowym przez terapeutów uzależnień, psychologa oraz poradnictwo prawne,
- f) Dział Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Krośnie świadczy kompleksową pomoc na rzecz osób i rodzin, będących w stanie kryzysu w szczególności dotkniętych problemem przemocy w rodzinie,

Zgodnie z uchwałą nr LIX/1334/18 Rady Miasta Krosna z dnia 28 maja 2018 r. (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego poz. 2876) w sprawie ustalenia liczby zezwoleń na sprzedaż poszczególnych rodzajów napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu i poza miejscem sprzedaży w Gminie Miasto Krosno z późn. zm. Ustalono, że dla Gminy Miasto Krosno może być wydane łącznie 435 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, w tym:

1) 155 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży:

- 65 zezwoleń do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo,
- 45 zezwoleń powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa),
- 45 zezwoleń powyżej 18% zawartości alkoholu, oraz

2) 280 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży:

- 100 zezwoleń do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo,
- 90 zezwoleń powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa),
- 90 zezwoleń powyżej 18% zawartości alkoholu.

Według stanu na dzień 31.12.2020 r. na terenie Gminy Miasto Krosno funkcjonowało 161 punktów sprzedaży napojów alkoholowych (102 sklepy i 59 lokali gastronomicznych), które dysponowały łącznie ważnymi 407 zezwoleniami.

W roku 2020 r. na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży wydano następującą liczbę zezwoleń:

- do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo – wydano 46 zezwoleń,

- powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa) – wydano 44 zezwolenia,

- powyżej 18% zawartości alkoholu – wydano 44 zezwolenia.

Wydanych zezwoleń w 2020 r. na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży było:

- do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo – wydanych 11,

- powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa) – wydanych 10,

- powyżej 18% zawartości alkoholu – wydanych 7.

Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych wydawane są po spełnieniu wymogów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, po złożeniu wniosku z odpowiednimi dokumentami, a następnie uzyskaniu pozytywnej opinii Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krośnie o zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami Rady Miasta Krosna i w ramach posiadanego limitu punktów sprzedaży.

Dla przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą na terenie Gminy Miasto Krosno w 2020 r. zostało wydanych łącznie 162 zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, w tym 134 zezwoleń przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży oraz 28 zezwoleń przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży.

Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych funkcjonujących na terenie Miasta Krosna w poszczególnych latach przedstawia się następująco:

Dane zawarte w wykresie wyraźnie wskazują, że na przestrzeni lat 2018-2019 liczba sklepów oraz lokali gastronomicznych, w których można zakupić napoje alkoholowe utrzymuje się na zbliżonym poziomie. W roku 2020 ze względu na ogłoszenie stanu epidemii COVID – 19, nastąpiło zwiększenie liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych poza miejscem sprzedaży (sklepy) w stosunku do punktów sprzedaży napojów alkoholowych w miejscu sprzedaży (gastronomia). Zamknięcie lokali gastronomicznych spowodowało zmniejszenie liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Uchwałą Nr XXXI/885/21 z dnia 26 lutego 2021 r. Rady Miasta Krosna w sprawie zwolnienia i zwrotu części opłaty pobranej od przedsiębiorców za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży na terenie Gminy Miasto Krosno zwolniono przedsiębiorców z II i III raty opłaty za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży na terenie Gminy Miasto Krosno, należnej w 2021 r. Uchwała zawiera również przyznanie zwrotu 2/3 części opłaty pobranej przez przedsiębiorców, którzy wnieśli jednorazowo opłatę za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży na terenie Gminy Miasto Krosno w terminie do 31.01.2021 r.

Członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krośnie dokonują kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń. Przedmiotem kontroli jest przestrzeganie zasad sprzedaży napojów alkoholowych oraz warunków korzystania z zezwolenia na ich sprzedaż, określonych w ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeprowadzane są we wszystkich działających punktach sprzedaży napojów alkoholowych, co najmniej jeden raz w roku na podstawie posiadanych przez członków Zespołu upoważnień do kontroli. Są one częściej prowadzone w punktach, gdzie występowały nieprawidłowości m.in. polegające na zgłoszeniach o zakłócaniu ciszy i spokoju, braku dokumentów, nieprawidłowościach w dokumentacji, oraz w nowootwartych punktach sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.

Znaczny spadek liczby dokonanych kontroli zanotowana w 2020 r. ma związek ze znacznym ograniczeniem kontroli przeprowadzanych przez Komisję w lokalach gastronomicznych, w związku z stanem epidemii z powodu COVID-19. Systematycznie prowadzone są szkolenia dla przedsiębiorców. Wdrożono działania z zakresu odpowiedzialnej sprzedaży napojów alkoholowych, w tym prowadzenie badań typu „Tajemniczy Klient” dot. sprzedaży napojów alkoholowych osobom poniżej 18 roku, co w znacznym stopniu zwiększyło świadomość przedsiębiorców i wpłynęło pozytywnie na ich odpowiedzialność w kontekście sprzedaży alkoholu osobom nieletnim.

W ramach Miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii działa placówka wsparcia dziennego „Ogródek Jordanowski” wraz z jej filiami. Realizowane przez placówkę są zajęcia dzieci i młodzieży, w szczególności z rodzin zagrożonych problemem alkoholowym. Programy opiekuńczo – wychowawcze realizowane w świetlicach działających na terenie miasta Krosna zapewniają dzieciom efektywny sposób spędzania czasu wolnego, pomoc w odrabianiu lekcji, zapewnienie posiłków, zajęcia plastyczne, muzyczne i rekreacyjno – sportowe. Poprzez realizowane w placówce wsparcia dziennego programy profilaktyczne i socjoterapeutyczne wzmacniana jest u dzieci i młodzieży asertywność, jak również umiejętność radzenia sobie z agresją i konfliktami. Dzieci i młodzież uczą się tutaj współpracy w grupie, planowania czasu przeznaczonego na naukę, zabawę i wypoczynek, nawiązują przyjaźnie i trwałe relacje z rówieśnikami i wychowawcami.

Ilość dzieci objętych wsparciem przez placówkę wsparcia dziennego „Ogródek Jordanowski” wraz z filiami w latach 2018-2020.

	Rok		
	2018	2019	2020
Liczba dzieci i młodzieży biorących udział w zajęciach	120	158	156

Dane w układzie tabelarycznym przedstawiają problem przemocy w rodzinach na terenie miasta Krosna i podejmowane działania wobec osób działających na szkodę najbliższych pod wpływem alkoholu.

Rok Dane	2018	2019	2020	I-VI 2021
Liczba Niebieskich Kart	167	187	175	54
Liczba rodzin objętych procedurą NK	179	169	170	94
Liczba sprawców przemocy	186 w tym: - 166 mężczyzn - 20 kobiet - 0 nieletnich	177 w tym: - 157 mężczyzn - 19 kobiet - 1 nieletni	184 w tym: - 165 mężczyzn - 19 kobiet - 0 nieletnich	93 w tym: - 83 mężczyzn - 10 kobiet - 0 nieletnich

Wnioski skierowane przez Dział Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Krośnie o spowodowanie leczenia odwykowego.

Rok \ Wnioski	2018	2019	2020	I-VI 2021
Do MKRPA	8	5	10	5
Do Sądu Rodzinnego	1	5	4	2
Do Prokuratury	3	6	7	2

Z informacji zawartych w danych Działu Interwencji Kryzysowej, a pochodzących z procedury „Niebieskie Karty” wynika, że 80 % osób podejrzewanych o stosowanie przemocy w rodzinie podczas incydentu z udziałem przemocy w rodzinie znajduje się pod wpływem alkoholu lub od kilku lat ma problem alkoholowy. Podczas posiedzeń grup roboczych, powołanych do pracy z rodzinami, w których problem przemocy domowej występuje ustala się bieżącą sytuację. W planie pomocy dla rodziny członkowie grup roboczych decydują o konieczności złożenia wniosku o leczenie odwykowe członków rodziny (wniosek kierowany jest przez dzielnicowego Komendy Miejskiej Policji w Krośnie lub pracownika socjalnego Działu Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Krośnie). Realizowany jest program spotkań z osobami nadużywającymi alkoholu w celu zapobiegania wystąpienia przemocy domowej oraz motywowanie osób nadużywających alkoholu do skorzystania z profesjonalnego wsparcia terapeutycznego, celem poprawy relacji w rodzinie dotkniętej problemem.

W ramach Miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii osobom uzależnionym od alkoholu oraz narkotyków, a także osobom współuzależnionym, które np. ze względu na swoją pracę zawodową nie mogą korzystać z pomocy terapeutycznej w Poradni Odwykowej w godzinach popołudniowych udziela się poradnictwa specjalistycznego, prawnego oraz konsultacje indywidualne i psychologiczne w Punkcie Pomocy Terapeutycznej dla Osób Uzależnionych i Ich Rodzin w Krośnie przy ul. Legionów 8, gdzie prowadzone są:

- konsultacje indywidualne dla osób uzależnionych od alkoholu oraz pijących ryzykownie i szkodliwie,
- konsultacje dla osób uzależnionych i ich rodzin, w tym prowadzenie grup wsparcia,
- poradnictwo specjalistyczne, w tym konsultacje i praca indywidualna z osobami uzależnionymi i współuzależnionymi oraz poradnictwo prawne.

Godziny otwarcia placówki dostosowane są do potrzeb osób i rodzin dotkniętych chorobą alkoholową, które mogą zgłaszać się po pomoc bez żadnych skierowań.

Realizowane programy są modyfikowane w zależności od potrzeb, zdarzają się sytuacje, że program jest przygotowywany tylko dla jednej konkretnej osoby.

Głównymi atutami, często podkreślanymi przez osoby korzystające z takiej formy pomocy, są:

- możliwość indywidualnych spotkań, co daje duże poczucie bezpieczeństwa i otwartości,
- godziny pracy punktu są dostosowane do potrzeb osób korzystających ze wsparcia, a ich zakres uzupełnia ofertę innych placówek,
- poczucie anonimowości.

Po kilku latach działalności Punktu Pomocy Terapeutycznej dla Osób Uzależnionych i Ich Rodzin w Krośnie należy stwierdzić, że takie zajęcia cieszą się dużym zainteresowaniem osób i rodzin z problemem alkoholowym.

Liczba osób biorących udział w spotkaniach w Punkcie Pomocy Terapeutycznej dla Osób Uzależnionych i ich Rodzin.

Rok	Ilość osób biorących udział w spotkaniach z terapeutą uzależnień		Podział osób uzależnionych ze względu na płeć		Podział osób uzależnionych ze względu na wiek					
	osoby uzależnione	Osoby współuzależnione DDA, członkowie rodzin alkoholowych	M	K	do 20	21-30	31-40	41-50	51-60	pow. 60
2018	72	49	49	23	0	4	14	26	19	9

2019	91	76	63	28	1	8	31	39	9	3
2020	85	75	56	29	0	1	27	35	15	7
I-VI 2021	68	57	52	16	0	2	7	29	26	4

Do Punktu Pomocy Terapeutycznej dla Osób Uzależnionych i Ich Rodzin w Krośnie kierowane są osoby przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krośnie oraz osoby, które dobrowolnie korzystały ze wsparcia terapeutów uzależnień i innych form pomocy oferowanej przez Punkt - porady prawne, porady psychologa. Zapewniając pomoc w zakresie psychoedukacji uzależnienia od alkoholu, nakierowaną na zmianę stylu myślenia i funkcjonowania w ważnych obszarach życia, odbyło się w punkcie 770 spotkań z osobami uzależnionymi lub członkami ich rodzin. Natomiast z porad prawnych w 2020 r. skorzystało 56 osób, a w pierwszym kwartale 2021 r. 36 osób. Z powyższych danych wynika, że uzależnienie od alkoholu dotyczy znacznie częściej mężczyzn niż kobiet. Najwięcej osób uzależnionych od alkoholu korzystających ze wsparcia punktu jest w przedziale wiekowym 41-50 lat. Punkt prowadzi też inne formy pomocy na rzecz osób uzależnionych i współuzależnionych i są to porady prawne, porady psychologa oraz porady telefoniczne (jak pokierować osobę na leczenie, gdzie udać się po pomoc).

Liczba osób korzystających z innych form pomocy oferowanych przez Punkt Pomocy Terapeutycznej dla Osób Uzależnionych i Ich Rodzin w Krośnie:

Rok	Porady psychologa	Porady prawne	Porady telefoniczne
2018	94	89	-
2019	46	84	-
2020	53	56	96
I-VI 2021	14	36	64

W związku ze stanem epidemii COVID-19 funkcjonowanie Punktu było utrudnione, dlatego aby zapewnić osobom potrzebującym wsparcia regularnego i niezbędnego kontaktu z terapeutami uzależnień wprowadzono możliwość korzystania z poradnictwa telefonicznego.

II. Podstawa prawna opracowania programu

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
2. Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym.
3. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.
4. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.
5. Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym.
6. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
7. Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej.
8. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.
9. Ustawa z dnia 11 września 2019 r. prawo zamówień publicznych.
10. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.
11. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.
12. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego.
13. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
14. Ustawa z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców.

III. Zgodność programu z Krajowymi i miejscowymi dokumentami strategicznymi:

1. Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025

CEL OPERACYJNY 2: Profilaktyka uzależnień - VI Rozdział NPZ zawiera wykaz zadań służących realizacji w/w celu.

2. Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022

CEL GŁÓWNY 1: Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej opieki adekwatnej do ich potrzeb.

CEL SZCZEGÓŁOWY B): Upowszechnienie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej.

ZADANIE 2) Dążenie do zapewnienia priorytetowego wzrostu nakładów na świadczenia zdrowotne w rodzaju opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień.

3. Strategia rozwiązywania problemów społecznych w mieście Krośnie na lata 2017-2022

Cel operacyjny nr 3: Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych, kierunki działania: 1) prowadzenie i rozwijanie profilaktyki poprzez środowiskowe formy pomocy rodzinie i dzieciom; 2) zwiększanie dostępności do miejsc i form pomocy dla osób uzależnionych oraz ich rodzi; 3) edukacja rodziców i opiekunów w celu opanowania umiejętności wychowawczych w kontekście zagrożeń związanych z obniżeniem się wieku inicjacji alkoholowej i zachowań ryzykownych; 4) realizacja programów profilaktycznych skierowanych do młodzieży, propagujących zdrowy styl życia.

4. Rekomendacje Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

IV. Podsumowanie części diagnostycznej

1. Nadużywanie alkoholu jest problemem, z którym społeczeństwa – niezależnie od stopnia rozwoju gospodarczego - borykają się od wielu lat. Współcześnie obserwujemy narastanie tego problemu społecznego, chociaż obecnie problem ten zmienił swoje oblicze. Przede wszystkim statystyki wykazują, że po alkohol sięga coraz większa liczba kobiet, obniża się wiek osób nadużywających alkoholu, a ponadto problem jest wielokrotnie skrywany przez rodziny i osoby pijące. Dotyka on też nie tylko ludzi ze środowisk o niższym statusie materialnym czy edukacyjnym, ale i tych, którzy wiodą życie na wyższym poziomie, zarówno pod względem wykształcenia, jak i sytuacji materialnej.

2. Poparciem dla powyższej implikacji jest fakt, że ze wsparcia Działu Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Krośnie korzystają nie tylko klienci pomocy społecznej. Krąg zainteresowanych pomocą tej placówki jest znacznie szerszy. Zauważa się, że w rodzinach o wyższym statusie materialnym także problem nadużywania alkoholu występuje równolegle z innymi problemami społecznymi (np. przemoc w rodzinie), choć problem ten jest bardziej skrywany – i te rodziny coraz częściej szukają pomocy w Dziale Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Krośnie.
3. Jedną z przyczyn, która powoduje narastanie problemu jest niewątpliwie wszechobecna reklama niskoprocentowych napojów alkoholowych, utrwalająca stereotyp, iż alkohol jest niezbędnym elementem kultury spędzania wolnego czasu. Zatem przeciwwagą do kampanii promujących spożycie alkoholu jest kampania promująca tzw. „zdrowy styl życia”, w którą aktywnie włączone są Gmina Miasto Krosno, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Krośnie oraz Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krośnie. Jednakże nasuwa się wniosek, że należałoby wzmocnić siłę i natężenie kampanii „zdrowego stylu życia”, aby jej oddziaływanie mogło dorównać skutkom kampanii reklamowej niskoprocentowych napojów alkoholowych.
4. Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Krośnie pokazują, że wskaźnik problemu alkoholowego, jako przyczyna kwalifikująca do udzielenia pomocy społecznej z ramienia Ośrodka, jest ciągle wysoki. Choć wykazuje lekką tendencję spadkową, to podkreślić należy, że jest ona spowodowana intensywnymi działaniami pomocowymi pracowników na rzecz osób nadużywających alkoholu.
5. Funkcjonujące na terenie miasta Krosna grupy wsparcia i grupy psychoedukacyjne dla osób uzależnionych i współuzależnionych cieszą się bardzo dużym zainteresowaniem. Świadczy to o tym fakt, że wśród mieszkańców miasta jest zapotrzebowanie na ten rodzaj pomocy oraz, że grupy te spełniają cel, dla którego zostały powołane.
6. Zarówno dane statystyczne, jak i doświadczenie pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Krośnie oraz członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krośnie wykazują, że koniecznie winna być zwiększona dostępność do terapii dla osób uzależnionych, współuzależnionych, a także dla młodzieży eksperymentującej z alkoholem.
7. Największym mankamentem krośnieńskiego systemu przeciwdziałania alkoholizmowi jest brak oddziału leczenia alkoholowych zespołów abstynencyjnych, który pozwoliłby

zapewnić kompleksową pomoc (w tym leczenie farmakologiczne) dla osób chcących podjąć terapię, a znajdujących się np. w ciągu alkoholowym.

8. W związku z faktem, iż Sąd wydaje stosunkowo niską liczbę postanowień o leczeniu w systemie stacjonarnym, należy rozszerzyć możliwość leczenia terapeutycznego w systemie ambulatoryjnym.
9. Po powrocie z leczenia stacjonarnego osoba uzależniona od alkoholu powinna mieć zapewnione wsparcie w placówce leczenia odwykowego poprzez dalszy kontakt z terapeutą i psychologiem.
10. Choroba alkoholowa i używanie narkotyków jest niewątpliwie problemem wymagającym rozwiązań o charakterze interdyscyplinarnym i tylko włączenie się specjalistów różnych dziedzin społecznych warunkuje pomoc osobom i rodzinom uwikłanym w te problemy.

V. Część programowa

1. Cele Miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na rok 2022:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- 2) umożliwienie i rozszerzenie pomocy psychologicznej skierowanej do dzieci i młodzieży z rodzin, w których występuje uzależnienie od alkoholu, w szczególności dzieci zagrożonych uzależnieniami od środków psychoaktywnych, alkoholu i narkotyków (w tym prowadzenie zajęć psychoedukacyjnych),
- 3) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- 4) realizowanie programów profilaktycznych oraz realizacja projektów socjalnych skierowanych do dzieci i młodzieży w szczególności z rodzin, w których występuje problem alkoholowy,
- 5) zadania o charakterze interwencyjno – sprawdzającym, współpraca międzysektorowa służb,
- 6) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży,

- 7) wspieranie reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- 8) wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

2. Zadania do realizacji na rok 2022:

Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025 - CEL OPERACYJNY 2: Profilaktyka uzależnień - VI Rozdział NPZ zawiera wykaz zadań służących realizacji w/w celu. Cel operacyjny Nr - 3 Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych - Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Krośnie na lata 2017-2022	Lp.	Nazwa zadania	Formy realizacji	Adresat zadania	Realizator	Rezultaty
	1	2	3	4	5	6
	1.	Prowadzenie Placówki wsparcia dziennego „Ogródek Jordanowski” wraz z filiami: <i>w tym realizacja projektu pn.</i> <i>„Pokrywanie kosztów posiłków dla dzieci i młodzieży uczęszczających do placówek wsparcia dziennego”</i>	-zajęcia profilaktyczno-wychowawcze, wyrównawcze, psychoedukacyjne	-dzieci i młodzież, w szczególności z rodzin uzależnionych od alkoholu i zagrożonych uzależnieniami	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Krośnie.	-poprawa funkcjonowania dzieci i młodzieży w rodzinach oraz w środowisku szkolnym, zapewnienie opieki wychowawczej, organizacja czasu wolnego, pomoc w nauce, rozwój zainteresowań, organizacja zabaw sportowych, spotkania świąteczne
2.	Praca socjalna w rodzinach osób uzależnionych od alkoholu oraz innych środków odurzających i psychoaktywnych	- praca socjalna, projekt socjalny, kontrakt socjalny	-osoby dorosłe uzależnione od alkoholu, zagrożone narkomanią oraz członkowie ich rodzin	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Krośnie	-wypracowanie prawidłowych postaw zapobiegających wykluczeniu społecznemu, dążenie do życiowego usamodzielnienia oraz integracja ze środowiskiem	

Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025 - CEL OPERACYJNY 2: Profilaktyka uzależnień - VI Rozdział NPZ zawiera wykaz zadań służących realizacji w/w celu.	Cel operacyjny Nr - 3 Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych - Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Krośnie na lata 2017-2022	3.	Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym	-realizacja programów profilaktycznych o charakterze uniwersalnym i selektywnym w ramach organizacji zajęć lekcyjnych, pozalekcyjnych oraz różnych innych form wsparcia dzieci i młodzieży	-dzieci i młodzież, w szczególności z rodzin uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem	Urząd Miasta Krosna	-nabycie wiedzy na temat uzależnienia od alkoholu, narkotyków, dopalaczy, papierosów i innych uzależnień behawioralnych oraz promowanie zdrowych zasad postępowania
		4.	Podjęcie działań edukacyjno – informacyjnych w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym	- organizacja szkoleń, zakup materiałów edukacyjno – profilaktyczno – informacyjnych oraz ich rozpowszechnianie - realizacja projektów społecznych - organizacja badań i sondaży opinii, lokalnych diagnoz i ekspertyz w zakresie uzależnień - rozpowszechnianie wiedzy z zakresu profilaktyki uzależnień i upowszechnianie materiałów edukacyjnych -organizacja szkoleń psychoedukacyjnych dla osób pracujących w obszarze uzależnienia i przemocy w rodzinie - organizacja programów profilaktycznych dla dzieci, młodzieży i dorosłych - prowadzenie edukacji publicznej, wykonanie, zakup i dystrybucja materiałów profilaktycznych -zadania o charakterze interwencyjno-	-dzieci, młodzież i dorośli zagrożeni uzależnieniami oraz przedsiębiorcy prowadzący punkty ze sprzedażą napojów alkoholowych -osoby dorosłe, dzieci, młodzież, w tym w szczególności z rodzin zagrożonych uzależnieniem i przemocy w rodzinie -zadania prowadzenia działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych podczas współpracy między-sektorowej jednostek	Urząd Miasta Krosna Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Krośnie Centrum Integracji Społecznej w Krośnie	-nabycie wiedzy na temat uzależnienia od alkoholu, narkotyków, dopalaczy, papierosów i innych uzależnień behawioralnych oraz promowanie zdrowych zasad postępowania -podnoszenie wiedzy i kwalifikacji w zakresie obowiązujących przepisów dotyczących sprzedaży napojów alkoholowych -poszerzenie wiadomości z problematyki objętej tematyką szkoleń w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii -działalność informacyjno-edukacyjna, -nabycie wiedzy na temat negatywnego wpływu alkoholu i środków psychoaktywnych na funkcjonowanie osobiste, rodzinne i społeczne, -podnoszenie kompetencji i kwalifikacji zawodowych przedstawicieli podmiotów działających w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy

			sprawdzającym - współpraca międzysektorowa służb			-poprawa funkcjonowania mieszkańców - rozpowszechnienie wiedzy na temat problematyki uzależnień i przemocy w rodzinie
5.	Praca psychologa z osobami zagrożonych uzależnieniem od alkoholu i substancji psychoaktywnych	-zajęcia psychoedukacyjne indywidualne i grupowe, podejmowanie interwencji	- osoby, w szczególności z rodzin uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Krośnie	-poszerzenie wiedzy o szkodliwości oraz konsekwencji uzależniania, indywidualna motywacja osób uzależnionych oraz zagrożonych uzależnieniem	
6.	Realizacja zadań podejmowanych przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:	- informacja, edukacja, motywacja do leczenia odwykowego, posiedzenia zespołu, kierowanie spraw do biegłego, kontrola, dyżury edukacja, warsztaty,	-osoby uzależnione od alkoholu oraz współuzależnione, -podmioty gospodarcze posiadające zezwolenie na sprzedaż alkoholu	Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krośnie	-podjęcie leczenia -wczesna interwencja, edukacja informacyjna, -udzielanie porad psychospołecznych i prawnych	
7.	Prowadzenie punktu konsultacyjno – informacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin w tym grup wsparcia	- poradnictwo specjalistyczne dla osób uzależnionych i współuzależnionych w tym konsultacje i praca indywidualna z osobami uzależnionymi i współuzależnionymi oraz poradnictwo prawne	-osoby uzależnione i współuzależnione	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Krośnie	-przywrócenie zdolności do funkcjonowania w środowisku bez używania alkoholu	

Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025 - CEL OPERACYJNY 2: Profilaktyka uzależnień - VI Rozdział NPZ zawiera wykaz zadań służących realizacji w/w celu. Cel operacyjny Nr - 3 Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych - Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Krośnie na lata 2017-2022	8.	Pozalekcyjne zajęcia sportowe dla uczniów w ramach programu powszechnej nauki pływania „Umiem pływać”	-zajęcia profilaktyczno wychowawcze i sportowo-rekreacyjne	-dzieci i młodzież, w szczególności z rodzin uzależnionych od alkoholu i narkomanii oraz zagrożonych uzależnieniami	Urząd Miasta Krosna	- aktywizacja fizyczna dzieci szkolnych, nabycie podstawowych umiejętności pływania, profilaktyka wad postawy oraz nadwagi i otyłości. Program zakłada systematyczny i powszechny udział dzieci w pozalekcyjnych i pozaszkolnych zajęciach sportowych
	9.	Ogólnodostępne zajęcia sportowe dla uczniów z elementami gimnastyki korekcyjno-kompensacyjnej	- zajęcia profilaktyczno-wychowawcze i sportowo-rekreacyjne	- dzieci i młodzież, w szczególności z rodzin uzależnionych od alkoholu i narkomanii oraz zagrożonych uzależnieniami	Urząd Miasta Krosna	- aktywizacja sportowa dzieci i młodzieży szkolnej oraz profilaktyka wad postawy, włączenie jak największej grupy uczniów do regularnej aktywności fizycznej.
	10.	Realizacja programu szkolenia sportowego dla dzieci i młodzieży w różnych dyscyplinach sportowych	- zajęcia profilaktyczno-wychowawcze i sportowo-rekreacyjne	- dzieci i młodzież, w szczególności z rodzin uzależnionych od alkoholu i narkomanii oraz zagrożonych uzależnieniami	MOSIR Krosno	- aktywizacja sportowa dzieci i młodzieży nabycie podstawowych umiejętności w różnych dyscyplinach sportowych oraz nawyku aktywnego i bezpiecznego spędzania czasu wolnego, - wzrost świadomości na temat zdrowego stylu życia, - stworzenie warunków do odkrywania uzdolnień i zainteresowań.
	11.	Funkcjonowanie Centrum Integracji Społecznej przy ul. Adama Mickiewicza 31	- aktywizacja zawodowa i społeczna	-osoby zagrożone wykluczeniem społecznym	Centrum Integracji Społecznej w Krośnie	- nabycie umiejętności umożliwiających powrót na rynek pracy
	12.	Podjęcie działań integracyjnych wśród osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniami	- realizacja programów i projektów socjalnych	-osoby nadużywające alkoholu, uzależnione, z rodzin z problemem alkoholowym	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Krośnie	-wzrost świadomości o szkodliwości spożywania alkoholu, - propagowanie zdrowego stylu życia, szczególnie wśród dzieci

							i młodzieży.
		13.	Współpraca i dofinansowanie placówek odwykowych	-dofinansowanie zakupu niezbędnego wyposażenia do prowadzenia terapii odwykowej	-osoby uzależnione od alkoholu i środków psychoaktywnych realizujące terapię w placówkach odwykowych	Urząd Miasta Krosna	- zapewnienie odpowiednich warunków do realizacji terapii pozwalające na skuteczne wychodzenie z uzależnienia
		14	Podjęmowanie działań skierowanych do dzieci, młodzieży i osób dorosłych zagrożonych uzależnieniami behawioralnymi	- szkolenia, - realizacja zajęć profilaktycznych, wychowawczych oraz sportowych dla dzieci, młodzieży, dorosłych - organizacja programów profilaktycznych	- osoby zagrożone uzależnieniami behawioralnymi - mieszkańcy miasta Krosna	Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krośnie, Urząd Miasta Krosna, Centrum Integracji Społecznej w Krośnie, Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Krośnie	- upowszechnienie wiedzy dotyczącej problematyki uzależnień behawioralnych, - poszerzenie wiedzy o szkodliwości oraz konsekwencjach uzależnień behawioralnych - poznanie czynników wpływających na powstanie uzależnień od czynności
		15	Podjęmowanie działań w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi	- szkolenia, - realizacja zajęć profilaktycznych, wychowawczych oraz sportowych dla dzieci, młodzieży, dorosłych - organizacja programów profilaktycznych	- dzieci, młodzież i dorośli zagrożeni, bądź uzależnieni od alkoholu	Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krośnie, Urząd Miasta Krosna, Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Krośnie	- realizacja lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu

3. Źródła finansowania programu.

Zgodnie z art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi dochody z opłat za zezwolenia wydane na podstawie art. 18 lub art. 18¹ oraz dochody z opłat określonych w art 11¹ wykorzystywane mogą być na realizację: gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminnych programów, o których mowa w art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Zadania

ujęte do realizacji w 2022 r. finansowane są z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych i gminnych, ujętych w budżecie miasta Krosna.

4. Zasady wynagradzania członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Członkom Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krośnie za pracę w Komisji polegającą na udziale w posiedzeniach mających formę posiedzeń plenarnych lub administracyjnych, posiedzeniach grup roboczych zespołu motywującego do podjęcia leczenia odwykowego, kontrolach przeprowadzanych w terenie w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży oraz posiedzeniach zespołu opiniującego wnioski o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, przysługuje wynagrodzenie miesięczne: dla przewodniczącego i zastępcy przewodniczącego w wysokości 55 % minimalnego wynagrodzenia za pracę, dla pozostałych członków w wysokości 50 % minimalnego wynagrodzenia za pracę, o którym mowa w art. 2 ust. 5 ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2020 r. poz. 2207). Procedury wypłaty wynagrodzenia określa Regulamin pracy Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krośnie.

5. Rezultaty

- 1) wzrost świadomości wśród społeczności lokalnej na temat zagrożeń, jakie niosą wszelkiego typu uzależnienia,
- 2) promowanie zdrowego stylu życia wśród młodego pokolenia,
- 3) zapobieganie wzrostowi liczby mieszkańców uzależnionych od alkoholu lub innych środków odurzających,
- 4) poprawa funkcjonowania mieszkańców,
- 5) rozpowszechnianie wiedzy na temat problematyki uzależnień i przemocy w rodzinie.

6. Wskaźniki realizacji zadań:

- 1) liczba osób kierowanych do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krośnie,
- 2) odsetek dzieci i młodzieży w wieku szkolnym korzystającej z programów profilaktycznych,
- 3) koszt działań z zakresu profilaktyki alkoholowej, narkotykowej oraz zagrożeń cywilizacyjnych na 1 beneficjenta.

7. Monitorowanie i Ewaluacja Programu

Monitoring i ewaluacja realizacji zadań polegać będzie na systematycznej ocenie realizowanych zadań oraz ich modyfikacji w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą pojawić się poprzez zmianę regulacji prawnych, czy też narastanie poszczególnych kwestii społecznych. Monitoring prowadzony jest w celu potwierdzenia skuteczności działań ujętych w Programie. Odbywa się on w sposób ciągły poprzez dokonywanie bieżących kontroli jakości i rzetelności realizowanych zadań, ścisłą współpracę z ich realizatorami oraz analizę i interpretację danych sprawozdawczych przekazywanych gminie. Nadzór nad programem polegać będzie na badaniu poziomu realizacji zadań, analizie wskaźników, okresowym przeglądzie postępów oraz sporządzaniu informacji do Rady Miasta Krosna z realizacji programu.

Uzasadnienie

do uchwały w sprawie Miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na rok 2022

Z dniem 1 stycznia 2022 r. na mocy ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2021 r. poz. 2469) znowelizowana została ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 z późn. zm.).

Przepis art. 21 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw odnosi się m. in. do realizowanych na podstawie dotychczasowych przepisów gminnych programów profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminnych programów przeciwdziałania narkomanii. Zgodnie z tym przepisem, programy te zachowują moc do dnia uchwalenia nowego gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na podstawie znowelizowanych przepisów, jednak nie dłużej niż do dnia 31 marca 2022 r.

Powyższe wiąże się z koniecznością podjęcia przez Radę Miasta Krosna nowej uchwały wprowadzającej Miejski program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na rok 2022, który uwzględni uzależnienia behawioralne oraz kolejne zadania służące przeciwdziałaniu negatywnym skutkom spożywania alkoholu wprowadzone zmianą ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Uzależnienie behawioralne, inaczej czynnościowe, to grupa objawów związanych z wielokrotnym, długotrwałym i utrwalonym powtarzaniem konkretnej czynności. Zazwyczaj są to zachowania akceptowane społecznie. Wspólną cechą tych uzależnień jest zaburzona kontrola impulsów, którym osoba z takimi problemami nie jest w stanie się oprzeć, a poddanie się im przynosi poczucie ulgi.

Do grupy uzależnień behawioralnych zaliczają się najczęściej: zakupoholizm, kompulsywne objadanie się, siecioholizm (uzależnienie od użytkowania sieci internetowej), pracoholizm, ortoreksja (nadmierna koncentracja na zdrowym jedzeniu), uzależnienie od używania telefonu, komputera i gier komputerowych, seksoholizm, tanoreksja (uzależnienie od opalania się w solarium), patologiczny hazard, uzależnienie od używania kart płatniczych.

W związku z wprowadzeniem do obszaru profilaktyki nowego zadania, powstały również nowe, dodatkowe obowiązki dla Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Wobec powyższego należą do nich w szczególności: opracowanie diagnozy w

zakresie rozmiaru i rodzajów uzależnień od czynności mieszkańców Krosna, monitorowanie zjawiska uzależnienia od czynności, podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do dzieci, młodzieży i dorosłych oraz osób zawodowo stykających się z problemem uzależnień behawioralnych, podejmowanie działań mających na celu kreowanie postaw zdrowotnych i społecznych sprzyjających profilaktyce zachowań ryzykownych, podejmowanie działalności w zakresie organizowania szkoleń dla osób pracujących z grupami, i osobami zagrożonymi uzależnieniami od czynności, a w szczególności aktywnej współpracy z dyrektorami i pedagogami krośnieńskich szkół oraz Miejską Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Krośnie w zakresie diagnozy, monitorowania i przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym oraz systematycznej ewaluacji działań.

W związku z powyższym podjęcie zmiany uchwały w sprawie Miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na rok 2022 jest zasadne.